

11 AĞUSTOS 2014
TS/BTK/14-12

2014-2018 BİLGİ TOPLUMU STRATEJİSİ VE EYLEM PLANI TASLAĞI HAKKINDA TÜSİAD GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİ

Genel değerlendirme:

Türkiye'nin bilgi toplumu olması hedefi yolunda 2014-2018 Bilgi Toplumu Stratejisi Eylem Planlarının oluşturulması büyük önem taşımaktadır. Strateji'nin ve ilgili eylemlerin tam anlamıyla hayata geçirilmesinde, Strateji'de belirlenen politika, strateji ve uygulama önerilerinin siyasi irade ve bürokrasi nezdinde en üst düzeyde sahiplenilmesi belirleyici unsur olarak görülmektedir. Türkiye'de Bilgi İletişim Teknolojileri ile ilgili sorumluluk ve yetkiler çeşitli bakanlıklar ve kamu kurumlarının sorumluluk alanında görülmektedir. Eylem Planlarının başarılı bir şekilde hayata geçirilmesi için önemli olan bir nokta “stratejinin yönetimi”dir. Yönetimde şeffaflık, paydaşların görüşlerinin alınması, sorumlu birim ve örgütlenmenin belirlenmesi ve hesapverebilirlik sağlanmasının, strateji ile ilgili eylem planını hayata geçirecek ve mutlak başarıyı getirecek unsurlar olduğu düşünülmektedir.

Bu nedenle, Strateji'nin takibi ve uygulanması konusunda kamuda güçlü bir koordinasyon sağlanması ve özel sektör ve sivil toplum kuruluşları ile yakın işbirliği kurulması gereklidir. Uygulama takviminin etkili takibi ve belirli aralıklarla eylemlerle ilgili ölçme-değerlendirmelerin gerçekleştirilmesi de büyük önem taşımaktadır.

Stratejinin başarısında diğer önemli husus ise, Strateji'nin, üyesi olmayı hedeflediğimiz Avrupa Birliği Dijital Gündemi ile ilişkilendirilmesi olacaktır. Dijital gündemin sürekli güncellenen yapısının yakından takip edilmesi ve genişbant yaygınlığı ve insan kaynağına e-becerilerin kazandırılması başta olmak üzere, hedeflere yönelik çalışmalar yapılması Türkiye'nin bilgi toplumuna dönüşümünde yardımcı olacaktır.

Eylem Planı Taslağına ilişkin görüşlerimiz aşağıda sunulmaktadır.

1. Bilgi Teknolojileri Sektörü Eksen:

- a) “Bilgi Teknolojileri(BT) Sektörü Eksen”nde, “BT Sektörüne Yönelik Teşvik ve Desteklerde Etkinlik Sağlanması”eylem planı (s83) yer almaktadır. Teşvik ve desteklerde eşgüdüm sağlanmasının amaçlanması isabetli olmakla birlikte,

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@europeananchamber.com

www.tusiad.org

gerekçe metnindeki “Sektörü etkileyen 5746 sayılı Ar-Ge Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun ve 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu gibi başlıca düzenlemelerin vergi harcamaları itibarıyla maliyeti kamuoyuyla paylaşılmamaktadır.” cümlesinin, Ar-Ge merkezlerine yönelik teşviklerin kısıtlanmasına yönelik tedbirleri gündeme getirme riski bulunmaktadır. Bu cümlenin metinden çıkarılması önermekteyiz.

- b) Bilgi toplumuna dönüşümde bilginin temel üretim faktörü olduğu göz önüne alınarak, bilginin üretimi, dönüşümü, sınıflandırılması ve depolanması süreçlerinin tamamını kapsayan "Bilgi Yönetim Süreci"ne, Strateji ve Eylem Planı'nda işaret edilmelidir. "Bilgi Yönetim Süreci"nin hem kamu kuruluşlarında hem de özel sektörde kurgulanmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Organizasyonlarda hem açık hem de örtük bilginin yönetimini sağlayan, böylelikle know-how oluşumunu mümkün kılan, inovasyon ve yenilik süreçlerini tetikleyecek bir Bilgi Yönetimi Süreci'nin kurgulanması ve yapılandırılması bilgi toplumuna dönüşümde önemli katkılar sağlayacaktır.
- c) Strateji ve eylem planında çeşitli kamu kurumlarının eylemlerin sorumluluğunu üstlendiği görülmektedir. “Veri”nin ekonomik başarının temel unsurlarından biri olmaya başladığı günümüzde, kamu kurumlarının her birinin gelişmiş BT altyapısına sahip olmaları yeterli görülmemektedir. Kamu kurumlarının hem kendi aralarında hem de özel kurum ve kuruluşlar ile birlikte verileri paylaşabileceği ve ortak değer üretebileceği teknik ve hukuki altyapının hayata geçirilmesi, ortak iş yapış kültürün kurumlara yerleştirilmesi açısından önemli görülmektedir. Strateji ve eylem planında bu husus vurgulanması yararlı olacaktır.

2. Bilgi Güvenliği ve Kullanıcı Güveni Eksen:

- a) “Bilgi Güvenliği ve Kullanıcı Güveni” eksen kapsamında detaylı olarak incelenen ve eylem maddelerine dönüştürülen Kişisel Verilerin Korunması, Siber Güvenlik Eylem Planı gibi ilgili yasa ve mevzuat çalışmalarında, özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve kamuoyu görüşünün alınmasının mevcut sorunları anlamak ve bu sorunlara etkin çözümler sağlamak açısından son derece gerekli olduğu değerlendirilmektedir. Taslak Strateji Belgesinde de bu doğrultuda mevzuatın katılımcı bir yaklaşımla hazırlanmasına vurgu yapılmaktadır. Söz konusu eylemler kapsamında da bu yaklaşımın daha fazla vurgulanması fayda sağlayacaktır.

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

www.tusiad.org

- b) Diğer yandan, genel bir öneri olarak, ilgili eylem maddeleri uygulama adımlarına, siber güvenlik ile bilgi güvenliği ve korunması hususlarında özel sektör tarafından yapılan harcama ve giderlerin destek kapsamına alınmasının da eklenebileceği değerlendirilmektedir.

3. İnternet Girişimciliği ve E-Ticaret Ekseni:

- a) Akıllı telefonlar vasıtasıyla tüketicinin her türlü ihtiyacına hizmet etmek üzere geliştirilen ve her geçen gün cep telefonu kullanıcıları bakımından vazgeçilmez bir nitelik kazanan uygulamalar, internet girişimciliğinin gelişimi bakımından son derece önemlidir. Bu hizmetlerin daha ileri seviyelere taşınmasında ise mobil ödeme yönteminin kullanılmasının önemi göz ardı edilmemelidir. Mevcut durumda mobil işletmeciler imtiyaz sahibi oldukları mobil ödeme yöntemiyle bu satışa aracılık ettiklerinde, Hazine Payı, ÖİV ve Kurum Masraflarına Katkı Payı (KMKP) gibi mükellefiyetlere tâbi olmakta ve mobil işletmeciler ile servis sağlayıcılar arasında rekabet açısından eşitsizlik oluşmaktadır.

Nitekim, taslak belgenin “Küresel Durum ve Yönelimler” kısmında da bu durum tespit edilmiştir. Taslakta, değişen telekomünikasyon pazar yapısında herhangi bir yetkilendirme ve yükümlülüğe tabi olmadan hizmet veren internet servis sağlayıcıların dünya telekomünikasyon sektöründen aldığı payın giderek arttığı ve bu durumun sektörde altyapı işleten yatırımcıları finansal açıdan zor duruma soktuğu, yatırımları engellediği ve altyapının yaygınlığındaki ilerlemeyi yavaşlattığı belirtilmiştir (56. Paragraf).

Buradan hareketle “İnternet Girişimciliği ve E-Ticaret Ekseni” altında “Mobil Ödeme Sisteminin Kullanımının Yaygınlaştırılmasını” başlıklı bir eylem maddesinin eklenmesi ve eylem maddesi kapsamında gerekli mevzuat düzenlemesinin yapılması önerilmektedir.

- b) E-ticaretle ilgili ödeme sistemleri konusunda ayrıca şu önerilerin eklenebileceği düşünülmektedir:

Ülkemizde kredi kartı kullanımı ve yayılımı çok yüksektir, ancak hem kredi kartı sahibi olan tüketicilerin İnternet üzerinden alışverişlerini kolaylaştırmak, hem de kredi kartı olmayanları da e-ticaret kullanımına alıştırmak için alternatif ödeme sistemlerinin geliştirilmesi faydalı olacaktır. Alternatif ödeme sistemlerinin yaygınlaştırılması, güven algısının gelişimine olumlu katkı sağlayacak, e-ticaretin

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@europeananchamber.com

büyümesini destekleyecek, halen önemli bir büyüklükte olan kayıt dışı ekonominin azalmasına katkıda bulunacaktır.

Alternatif ödeme sistemlerinin geliştirilmesi için, ödeme sistemleri konusundaki mevzuatın, alternatif ödeme yöntemlerini kapsayacak ve bu yöntemlerin uygulanmasına açıklık getirecek şekilde revize edilmesi, ödeme koşulları konusunda tüketicilerin bilgi eksikliğinin kamu ve özel sektörün ortaklaşa yapacağı çalışmalarla giderilmesi, elektronik faturanın B2C pazarında uygulanması ve yaygınlaştırılması gerekmektedir.

- c) 55 numaralı eylem başlığının (s163) “İnternet Girişimciliği Kültürü Programının Geliştirilmesi ve E-ticaret Farkındalığının Yükseltilmesi” olarak genişletilmesi önerilmektedir. Bununla ilgili olarak eylem maddesine aşağıdaki hususların eklenmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir:

Türkiye'nin e-ticaret potansiyelini yakalayamamasının en önemli nedenleri algı sorunu (müşterilerin e-ticareti yeterince iyi bilmemesi nedeniyle e-ticarete duydukları ön yargı) ve altyapı eksikliğidir (e-ticaretin gerçekleşmesi için gerekli teknolojik, mevzuat, finansman altyapısı gibi konularda olan eksiklik ve açıklar). Algı sorunu tüketicilerin yanı sıra, kurumsal şirketleri, KOBİ'leri, perakendecileri, eğitim dünyasını ve hatta yasama ve yürütme organlarını da kapsamaktadır. Ülkemizde, e-ticaretin gelişmesi için gerekli olan gerek bireysel, gerekse kurumsal anlamda dijital okuryazarlık yeterli düzeyde değildir ve e-ticarete güven hissi de yerleşmemiştir. İnternet ve e-ticaretin gündelik yaşantıya, şirketlere ve genel olarak ülkenin geleceğine sağlayabileceği katkı ve sunduğu olanaklar konusunda yeterli bilgiye sahip olunmaması da algı sorununu beslemektedir.

Tüketici, kurum ve KOBİ'lerin, e-ticaretin günlük yaşantılarına ve şirketlerine sağlayacağı katkı ve sunduğu olanaklar hakkında bilgilendirilmesi; örgün eğitimde İnternet ve e-ticaret bilincinin yerleştirilmesi; devlet kurumlarında, özellikle e-devlet üzerinden, İnternet kullanımının artırılması; idari yapının internet teknolojilerinin ve ekonomisinin gelişmesi için gerekli ekosistem ve mevzuat değişiklikleri hakkında sektör temsilcilerini bilgilendirmesi gibi eylemler Türkiye'nin önümüzdeki yıllarda e-ticaret potansiyeline erişmesini kolaylaştıracaktır (“*Dijital Pazarın Odak Noktası E-Ticaret*”, Haziran 2014, TÜSİAD).

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@europeanchamber.com

4. Kamu Hizmetlerinde Kullanıcı Odaklılık ve Etkinlik

Kutu 5 - T.C. Kimlik Kartı Projesi bölümüne (s65) aşağıdaki paragrafın eklenmesi önerilmektedir:

“Elektronik kimlik kartının mobil iletişim hizmetleri aboneliğinde de kullanımının teşvik edilmesi ve bu doğrultuda gerekli düzenleyici altyapının oluşturulması sağlanmalıdır. Elektronik kimlik kartının abonelik süreçlerinde kullanılmasıyla, tüketici güvenliğinin sağlanması ve sektördeki toplam operasyonel verimliliğin artırılması mümkün olacaktır.”

5. Bilgi Teknolojileri Sektörü

Yenilikçi teknolojilerin gelişmesinin sağlanması amacı ile IPTV ve akıllı ev teknolojilerinin yayınlaşması strateji ve eylem planı çerçevesine dâhil edilmelidir.

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

www.tusiad.org